

INFORMÁCIA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOCH ZASADNUTIA EURÓPSKEJ RÁDY V DŇOCH 21. A 22. OKTÓBRA 2021 V BRUSELI

V dňoch 21. a 22. októbra 2021 sa v Bruseli uskutočnilo zasadnutie Európskej rady. Slovenskú republiku zastupoval **predseda vlády SR E. Heger**. Pred začiatkom rokovania sa konalo tradičné stretnutie krajín V4 k témam zasadnutia Európskej rady.

1. ZHRNUTIE

Témami zasadnutia Európskej rady boli **boj s pandémiou COVID-19, digitálna agenda, nárast cien energií, migrácia, obchod a vonkajšie vzťahy**. Nad rámec agendy lídri diskutovali aj o **rozhodnutí Ústavného súdu Poľska o prednosti ústavy pred právom EÚ**.

Zo zdravotných dôvodov **absentovalo** tradičné úvodné vystúpenie predsedu Európskeho parlamentu **D. Sassoliho**. Prvý deň samitu tak začal priamo intenzívnou debatou k téme **rastu cien energií**. Lídri najskôr absolvovali komplexnú diskusiu k rôznym **krátko i dlhodobým aspektom problému**, vrátane dopadu na občanov a podnikateľskú sféru. V prijatých záveroch lídri požiadali Európsku komisiu o **preskúmanie fungovania trhu s plynom a elektrinou**, vrátane trhu emisných povoleniek. Zhodli sa na bezodkladnom **využití súboru nástrojov**, obsiahnutých v oznámení Európskej komisie, na boj s rastúcimi cenami energie, v rámci krátkodobých opatrení na **podporu najviac zasiahnutých spotrebiteľov**. Zo strednodobého a dlhodobého hľadiska zdôraznili nutnosť **zníženia závislosti na fosílnych palivách**, napredovania v **zelenej tranzícii** a prechodu k obnoviteľným zdrojom energie, ako aj zabezpečenia **energetickej odolnosti**. **Pozitívnym signálom z pohľadu SR** možno označiť početné **podporné hlasy lídrov pre jadrovú energiu** ako jeden zo stabilných zdrojov energie.

Rokovania pokračovali debatou k téme **COVID-19**, ktorú rámcovali najmä problémy ako **nízka miera zaočkovanosti** v niektorých členských štátoch, ako aj minimálna zaočkovanosť v Afrike (5%), **odmietanie očkovania** či výzva na urýchlenie plnení záväzkov darovania vakcín. Lídri následne absolvovali diskusiu o **stave právneho štátu v Poľsku**, v rámci ktorej zazneli právne i politické vyjadrenia komentujúce implikácie rozhodnutia poľského Ústavného súdu z 7.10.2021, ako aj nezávislosť súdnictva v Poľsku.

Počas pracovnej večere diskutovali lídri o **obchodnej politike**, ktorej leitmotívom bola úloha Európskej únie pri reforme Svetovej obchodnej organizácie a využívanie obchodu ako nástroja v medzinárodnej politike na presadzovanie hodnôt Únie. Následne prebehla krátka diskusia k **vonkajším vzťahom (príprava samitu EÚ – Ázia, samitu Východného partnerstva a konferencií zmluvných strán OSN k zmene klímy a biodiverzite)**.

Druhému dňu rokovaní dominovala téma **migrácie**. Charakter diskusie zadefinovali **udalosti na hranici Bieloruska s Poľskom, Litvou a Lotyšskom**, v podobe nárastu počtu nelegálnych migrantov. **Okrem externej dimenzie** sa rokovanie dotklo aj **internej dimenzie migrácie**, osobitne v súvislosti s rastúcimi **sekundárnymi pohybmi** v dôsledku tlaku na **bieloruskú hranicu**. Lídri jednohlasne **odsúdili inštrumentalizáciu migrantov** zo strany bieloruského režimu a tretích krajín ako aj **hybridný útok** na vonkajšiu hranicu Európskej únie a pripustili **možnosť ďalších sankcií** vo Minsku. Vyzvali na **okamžitú implementáciu akčných plánov** s partnerskými krajinami a vyzvali Európsku komisiu **predložiť návrhy na financovanie opatrení na všetkých migračných trasách**. Na záver zasadnutia lídri **bez diskusie schválili návrh záverov k digitálnej oblasti**.

2. PRIEBEH ROKOVANÍ

Prvý rokovací deň

Rokovanie lídrov sa začalo aktuálnou témou rezonujúcou v Európskej únii, ktorou je **nárast cien energií**. **Predseda Európskej rady Ch. Michel** zarámcoval diskusiu do dvoch rovín, a to potrebu prijatia **krátkodobých opatrení** a hľadanie možných **strednodobých a dlhodobých riešení**, s cieľom reagovať na budúce cenové skoky a zníženie energetickej závislosti EÚ.

Predsedníčka Európskej komisie U. von der Leyenová poskytla analýzu aktuálnej situácie, ktorej príčinou je kombinácia viacerých faktorov: nárast dopytu dôsledkom post-covidového oživenia globálnej ekonomiky, dopad dlhej zimy (kúrenie) a dlhého leta (klimatizácia). Poukázala aj na negatívny vplyv situácie na konkurencieschopnosť Európskej únie a upozornila, že nie **všetci zahraniční dodávatelia reagovali na zvýšenie dopytu aj zvýšením dodávok**. Podporila systém emisných povoleniek a vyvrátila tvrdenia o ich dopade na nárast cien elektriny. Upriamila pozornosť lídrov **na vysokú závislosť Únie od zahraničných dodávok zemného plynu**, ktoré tvoria až 90% európskej spotreby. Lídrom navrhla spôsoby ako budovať lepšiu energetickú autonómiu a bezpečnosť. Poukázala na potrebu investícií v tomto ohľade, kde finančným pilierom bude Plán obnovy, ale aj efektívnejšieho regulačného rámca na národnej úrovni.

Členské štáty ocenili kroky Európskej komisie pri vypracovaní súboru nástrojov na boj proti rastu cien energií. Lídri sa stotožnili s analýzou predsedníčky Európskej komisie, najmä pri **nutnosti diverzifikovať zdroje energií** a znižovať závislosť na fosílnych palivách. Členské štáty v tomto smere zdôraznili princípy energetickej suverenity a strategickej autonómie. Veľká väčšina lídrov súhlasila s potrebou **napredovať v zelenej tranzícii**, hoci malá skupina krajín by uvítala redefinovanie balíka legislatívnych opatrení tzv. *Fit for 55*. Značný počet lídrov **nevidel problém s využitím jadrovej energie a plynu** (ako prechodného paliva) v rámci zelenej tranzície. Preto skupina členských štátov žiadala zahrnutie tohto aspektu aj do textu záverov Európskej rady. Do textu sa dostala však iba požiadavka na **preskúmanie fungovania trhu s plynom a elektrinou**, vrátane preskúmania systému emisných povoleniek.

Predseda vlády SR E. Heger vo svojom vystúpení jasne podporil napredovanie v zelenej tranzícii a apeloval, že otázka rastu cien energií by **nemala byť prepojená s klimatickými ambíciami** Európskej únie. Zároveň však upozornil, že cestu k zelenej tranzícii treba **dôkladne manažovať**. V tomto smere vyzval na **urýchlenie prijatia taxonómie**, kde by malo figurovať **jadro a plyn**.

Rokovanie lídrov následne pokračovalo **pravidelnou diskusiou o pandémii COVID-19**. **Predsedníčka Európskej komisie U. von der Leyen** informovala o aktuálnom stave pandemickej situácie a úrovne zaočkovanosti v Európskej únii, objemoch dodávok vakcín a predstavila stanovisko Európskej liekovej agentúry ohľadne tretej dávky vakcíny. V neposlednom rade upozornila na kritickú situáciu zaočkovanosti v Afrike (5%) a pripomenula záväzky Únie v kontexte zdieľania vakcín s tretími krajinami. Lídri následne v diskusii **skonštatovali problém opätovne silnejúcej pandémie, súvisiaci najmä s nízkym záujmom časti obyvateľstva dať sa zaočkovať**. Vyzvali tiež Európsku komisiu, aby konala pri odstraňovaní prekážok v procese darovania vakcín s ich dodávateľmi.

V kontexte **nedávneho rozhodnutia poľského Ústavného súdu** o nadradenosti jeho rozhodnutí pred právom Európskej únie, lídri diskutovali aj o téme stavu právneho štátu v Poľsku. **Predseda vlády M. Morawiecki** poskytol vysvetlenia vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu a apeloval na **dodržiavanie ústavného pluralizmu**. **Predsedníčka Európskej komisie sa v reakcii venovala, viac ako samotnému rozhodnutiu súdu, celkovému stavu nezávislosti ústavného súdnictva v Poľsku**, pričom sa vyhranila proti odchyľovaniu od

základných hodnôt Európskej únie. V diskusii lídrov zaznievali právne aj politické vyjadrenia vrátane výziev na rúzne kroky na ochranu rozpočtu Únie a využitie existujúcich mechanizmov.

Predseda vlády SR E. Heger vo svojom vystúpení apeloval na Európsku komisiu a Poľsko, aby **hľadali riešenie v dobrej viere** a zdôraznil, že **zásady právneho štátu sú kľúčovým princípom Únie**.

Počas pracovnej večere sa diskusia lídrov zamerala na obchod a externé vzťahy. Diskusia k **obchodnej politike** nepriniesla očakávaný strategický rozmer. Lídri sa zamerali len na pripomenutie potreby vedúcej úlohy Európskej únie pri reforme Svetovej obchodnej organizácie. Zdôraznili **dôležitosť využitia obchodu ako nástroja v medzinárodnej politike** na presadzovanie hodnôt Európskej únie, vrátane hodnôt v klímatickej oblasti. Okrajovo bola pozornosť venovaná obchodným vzťahom s Indiou a Čínou.

K témam **externých vzťahov** prezentovali lídri svoje známe pozície a následne konsenzuálne prijali návrh záverov. V nadväznosti na uskutočnenie **neformálneho samitu s krajinami západného Balkánu** dňa 6. októbra 2021 v Brde zaznela od niektorých členských štátov **obava zo súčasného politického vývoja v Bosne a Hercegovine**.

Druhý rokovací deň

Ústrednou témou druhého dňa zasadnutia Európskej rady bola **migrácia**. Debata mala pôvodne nadviazať na závery júnového samitu lídrov a venovať sa výhradne **externej dimenzii migrácie**. Lídri sa však v rokovaníach **dotkli aj jej internej dimenzii**. Jednak v súvislosti s **rastúcimi sekundárnymi pohybmi** v dôsledku tlaku na vonkajšiu hranicu Únie s Bieloruskom.

Predsedačka U. von der Leyen vo svojom úvodnom vystúpení zarámcovala **3 hlavné oblasti**, ktorými je podľa nej nevyhnutné sa v kontexte tejto témy zaoberať. **1. Afganistan** - kedy napriek neuznávaniu súčasného vládneho režimu, je potrebné upriať sa na prebiehajúcu humanitárnu krízu a zaujímať sa o ľudí žijúcich v krajine. **2. Aktivity Bieloruska** - predstavujú zrejmy hybridný útok a politický nátlak na Úniu, je preto potrebné spoločne a koordinovane na ne reagovať. **3. Financovanie** - Európska komisia na základe prijatých záverov z júna potvrdila, že v novembri bude informovať Radu o svojich zámeroch ako využiť 10% finančných prostriedkov z nástroja NDICI na opatrenia súvisiace s migráciou.

V následnej diskusii sa lídri dohodli na **okamžitej implementácii akčných plánov** s partnerskými krajinami. **Vyzvali Európsku komisiu** zabezpečiť **primeranú finančnú podporu** a predložiť návrhy na financovanie opatrení na všetkých migračných trasách. Lídri taktiež unisono **odsúdili hybridný útok** na vonkajšiu hranicu Únie a v prijatých záveroch **adresne pomenovali bieloruský režim**, ako jeho pôvodcu. V zásade **konsenzuálne** pripustili taktiež **prípadné ďalšie sankcie**.

Referencia k **zabráneniu sekundárnym pohybom**, ktorá zasahuje do **internej dimenzie migrácie**, bola zmiernená doplnením odkazu na zodpovednosť a solidaritu medzi členskými štátmi.

Osobitnou otázkou bola **ochrana vonkajšej hranice Európskej únie**. V debate vysvetľovali najmä lídri dotknutých členských štátov **náročnosť ochrany vonkajšej hranice**, ktorá je pritom **základom pre zaručenie voľného pohybu v Schengenskom priestore**.

Predseda vlády E. Heger vo svojom vystúpení uviedol, že **nelegálna migrácia a hybridné útoky** sú spoločným problémom Únie, nie len dotknutých členských štátov a **nemôžu byť akceptované**. V neposlednom rade apeloval na **potrebu prevencie a manažovania nelegálnej migrácie**.

Na záver lídri bez diskusie schválili závery k **digitálnej oblasti**. Potvrdili, že **cieľom** Európskej únie je **zabezpečiť digitálnu transformáciu Európy**, s potrebou využitia inkluzívnych a udržateľných digitálnych politík a predovšetkým kladením dôrazu na digitálne zručnosti. Európska rada v záveroch taktiež vyzvala, aby do konca roka bola dosiahnutá dohoda o **predĺžení nariadenia o roamingu** a čo najskôr bola prijatá dohoda na legislatíve o digitálnych službách a o digitálnych trhoch. Vzhľadom na **nárast kybernetických hrozieb** Európska rada zdôraznila, že je potrebná **účinná koordinácia a pripravenosť na európskej úrovni** aj v tejto oblasti.

3. **HLAVNÉ VÝSLEDKY**

Hlavným výsledkom zasadnutia Európskej rady v dňoch 21. a 22. októbra 2021 sú prijaté **závery Európskej rady**, ktorých plné znenie tvorí prílohu tohto materiálu. Ich **najdôležitejšie odkazy** možno zhrnúť nasledovne:

COVID-19

- Európska rada skonštatovala, že v záujme ďalšieho zvýšenia zaočkovanosti v celej Únii je potrebné **zintenzívniť úsilie na prekonanie váhového postoja k očkovaniu, a to aj prostredníctvom boja proti dezinformáciám**, najmä na platformách sociálnych médií.
- Európska rada vyzvala na **ďalšiu koordináciu s cieľom uľahčiť voľný pohyb v rámci EÚ a cestovanie do EÚ**, ako aj na revíziu súvisiacich dvoch odporúčaní Rady. Nabáda Komisiu, aby zrýchlila prácu na vzájomnom uznávaní preukazov s tretími krajinami.
- Európska rada vyzvala, aby sa **uzavreli rokovania o legislatívnom balíku týkajúcom sa zdravotnej únie** a aby sa zabezpečila primeraná účasť členských štátov na riadení **Úradu pre pripravenosť a reakciu na núdzové zdravotné situácie (HERA)**.
- Európska rada potvrdila **záväzok EÚ prispievať k medzinárodnej reakcii na boj s pandémiou a zabezpečiť prístup k očkovacím látkam pre všetkých**. Vyzvala na rýchle odstránenie prekážok, ktoré bránia celosvetovému nasadeniu očkovacích látok, a vyzvala Komisiu, aby v tejto súvislosti ďalej spolupracovala priamo s výrobcami.
- Európska rada **zdôraznila podporu ústredného postavenia Svetovej zdravotníckej organizácie** v rámci budúceho globálneho riadenia v oblasti zdravia, ako aj cieľ dohodnúť sa na medzinárodnej zmluve o pandémiách.

Digitálna oblasť

- Európska rada pripomenula, že **cieľom EÚ je zabezpečiť digitálnu transformáciu Európy**, ktorá bude **hnacou silou nášho hospodárskeho rastu**, vytvárania pracovných miest a konkurencieschopnosti a nezávislým a otvoreným spôsobom posilní digitálnu suverenitu. Na tento účel sú **potrebné inkluzívne a udržateľné digitálne politiky**, a predovšetkým dôraz na **digitálne zručnosti a vzdelávanie**.
- Európska rada preskúmala pokrok v digitálnej agende a kľúčových legislatívnych spisoch. Nabáda spoluzákonnodarcov, aby **do konca roka 2021 dosiahli dohodu o nariadení o roamingu**, a vyzýva ich, aby pokračovali v práci na návrhoch **aktu o digitálnych službách a aktu o digitálnych trhoch** s cieľom čo najskôr **dosiahnuť ambicióznú dohodu**.
- Európska rada sa zaoberala **výrazným nárastom škodlivých kybernetických činností** zameraných na **oslabenie našich demokratických hodnôt a bezpečnosti základných funkcií našich spoločností**. Opätovne zdôraznila, že je naďalej pevne odhodlaná **presadzovať demokratické hodnoty, a to online aj offline**.

- Európska rada vyzvala, aby sa pokračovalo v práci na **návhrhu revidovanej smernice o bezpečnosti sietí a informačných systémov**, návrhu **smernice o odolnosti kritických subjektov** a **súbore nástrojov kybernetickej diplomacie**. Zdôraznila tiež, že vzhľadom na kybernetické hrozby je potrebná účinná **koordinácia a pripravenosť** v tejto oblasti.

Ceny energií

- Európska rada vyzvala Európsku komisiu, aby s pomocou Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) **preskúmala fungovanie trhov s plynom a elektrinou, ako aj trh emisných povoleniek (ETS)**. Komisia potom posúdi, či si určité formy obchodného správania budú vyžadovať ďalšie regulačné opatrenia.
- Európska rada vyzvala členské štáty a Európsku komisiu, aby **urýchlene čo najlepšie využili existujúci súbor nástrojov s cieľom poskytnúť krátkodobú pomoc najzraniteľnejším spotrebiteľom a podporiť európske podniky**, a to s prihliadnutím na rozmanitú a špecifickú situáciu jednotlivých členských štátov
- Európska rada vyzvala Európsku komisiu a Radu Európskej únie, aby urýchlene zvážili **strednodobé a dlhodobé opatrenia**, ktorými by sa prispelo k **zabezpečeniu energie za cenu, ktorá je pre domácnosti a spoločnosti dostupná**, **zvýšeniu odolnosti energetického systému EÚ** a vnútorného trhu s energiou, **zaisteniu bezpečnosti dodávok** a **podpore prechodu ku klimatickej neutralite**, a to s prihliadnutím na rozmanitú a špecifickú situáciu jednotlivých členských štátov.
- Európska rada vyzvala **Európsku investičnú banku**, aby preskúmala, ako možno v rámci jej kapitálového manévrovacieho priestoru **urýchliť investície do energetickej transformácie**, a tak znížiť budúce riziká narušenia a naplniť ambície Európy v oblasti globálnej prepojenosti.

Migrácia

- V nadväznosti na závery Európskej rady z 24. a 25. júna 2021 bolo predložených osem **akčných plánov** pre krajiny pôvodu a tranzitu. Komisia a Vysoký predstaviteľ EÚ, prípadne spolu s členskými štátmi, by **mali plány uviesť do praxe a bezodkladne ich vykonať** v spolupráci s partnerskými krajinami. Európska rada očakáva, že sa **akčné plány budú opierať o konkrétne harmonogramy** a primeranú **finančnú podporu** a opätovne vyzývala Komisiu, aby Rade **podala správu o svojich zámeroch v tejto súvislosti**.
- EÚ bude pokračovať v **boji proti prebiehajúcemu hybridnému útoku bieloruského režimu**, okrem iného aj **bezodkladným prijatím ďalších reštriktívnych opatrení proti osobám a právnym subjektom** v súlade so svojím postupným prístupom.
- Európska rada **vyzýva Turecko**, aby zabezpečilo **úplné a nediskriminačné** vykonávanie vyhlásenia EÚ a Turecka z roku 2016, a to aj **vo vzťahu k Cyperskej republike**.
- Európska rada **nebude akceptovať žiadne pokusy tretích krajín o zneužitie migrantov na politické účely**.
- Naďalej by sa malo vyvíjať úsilie s cieľom **obmedziť sekundárne pohyby**, ako aj zabezpečiť **spravodlivú rovnováhu medzi zodpovednosťou a solidaritou** medzi členskými štátmi.

Vonkajšie vzťahy

- Európska rada v rámci prípravy na **nadchádzajúci samit ASEM** (25. – 26.11.2021) **podporila stratégiu EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne** a vyzvala Radu, aby zabezpečila jej rýchle vykonávanie.

- Európska rada v rámci príprav na **samit Východného partnerstva** (15.12.2021) potvrdila **klúčový strategický význam vzťahov EÚ s týmto regiónom**. Európska rada opätovne vyzvala bieloruské orgány, aby prepustili všetkých politických väzňov.
- Európska rada **pred zasadnutím COP26 v Glasgowe vyzvala na ambicióznu globálnu reakciu na zmenu klímy**. Vyzvala všetky zmluvné strany, aby predložili ambiciózne národné ciele a politiky a vykonali ich.
- Európska rada **pripomenula záväzok EÚ a jej členských štátov nadalej zvyšovať financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy**. Vyzvala ďalšie rozvinuté krajiny, aby bezodkladne zvýšili svoj príspevok ku kolektívnemu cieľu financovania opatrení v oblasti zmeny klímy vo výške 100 miliárd USD ročne až do roku 2025.
- Európska rada vzala na vedomie prípravy na **zasadnutie COP15 o biologickej diverzite** v Kunmingu a vyzvala na vytvorenie ambiciózneho globálneho rámca pre biodiverzitu po roku 2020 s cieľom zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity.

4. ODPORÚČANIA A ĎALŠIE KROKY

V nadväznosti na **výsledky mimoriadneho zasadnutia Európskej rady** boli sformulované nasledovné **odporúčania pre vnútroštátnu úroveň**:

COVID-19

- Pokračovať v zabezpečení **zvýšenej opatrnosti** v kontexte **rastúceho množstva prípadov jesennej vlny COVID-19** a v **aplikovaní potrebných protipandemických opatrení**.
- **Zintenzívniť úsilie** na prekonanie váhavého **postoja k očkovaniu prostredníctvom boja proti dezinformáciám**.
- Pokračovať v **zdieľaní ďalších vakcín tretím krajinám** a prispieť tak k medzinárodnej solidarite a zlepšeniu zdravotnej situácie vo svete.
- Zabezpečiť adekvátne **zastúpenie Slovenskej republiky na riadení (budúceho) Úradu Európskej únie pre reakciu na krízové situácie v oblasti zdravia (HERA)**.

Digitálna oblasť

- Presadzovať záujmy SR a apelovať na **potrebu čo najrýchlejšieho postupu** v rokovaníach o európskej **legislatíve o digitálnych trhoch a digitálnych službách**, nie však na úkor kvality.
- V oblasti **kybernetickej bezpečnosti** podporovať **užšiu spoluprácu medzi členskými štátmi EÚ** a zvyšovanie odolnosti EÚ presadzovaním vlastných štandardov a vytváraním partnerstiev s tretími krajinami.

Ceny energií

- Pokračovať v prechode na **klimaticky neutrálne hospodárstvo udržateľným a sociálne spravodlivým spôsobom**, so zachovaním spoľahlivých a **cenovo dostupných zdrojov energie pre občanov** aj priemyselný sektor.
- Na základe Oznámenia Európskej komisie k vysokým cenám energií **preskúmať krátkodobé a strednodobé riešenia vysokých cien energií**, ktoré môže Slovensko prijať, a ktoré sú v súlade s právom Európskej únie.

- Pokračovať v presadzovaní záujmov SR, aby **využívanie jadrovej energie a zemného plynu bolo zachované v transformačnom procese.**

Migrácia

- Podporovať implementáciu **akčných plánov s krajinami pôvodu a tranzitu a presadzovať**, aby sa opierali o konkrétne harmonogramy a mali primeranú finančnú podporu.
- Naďalej aktívne vystupovať proti **pokusom tretích krajín o zneužitie migrantov** na politické účely, vrátane prebiehajúceho **hybridného útoku** bieloruského režimu, a **podporiť** náležitú reakciu EÚ na ne.
- Zasadzovať sa za účinnú **ochranu vonkajších hraníc EÚ** a podporiť moderné opatrenia, vrátane prípadných potrebných zmien právneho rámca EÚ, s cieľom **zabezpečiť okamžitú a vhodnú reakciu** na aktuálnu situáciu. V tejto súvislosti zvážiť i konkrétne formy **podpory členských štátov prvej línie** vystavených migračným tlakom.

Vonkajšie vzťahy

- Na rokovaníach o príprave spoločného vyhlásenia samitu Východného partnerstva **presadzovať potrebu potvrdenia strategického charakteru partnerstva**, stanovenie **ambiciózných priorít a konkrétnych cieľov** partnerstva na nasledujúce obdobie, uznanie **európskych aspirácií asociovaných krajín**, prehĺbenie **sektorovej spolupráce** a postupnej integrácie **partnerov do vnútorného trhu EÚ**, ako aj posilňovanie celkovej odolnosti východných partnerov.
- Naďalej podporovať globálne líderstvo EÚ v boji s klimatickou zmenou. Ako člen Európskej únie, i bilaterálne, sa **zasadzovať o to, aby zmluvné strany Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy** (a Parížskej dohody) **prišli na klimatickú konferenciu COP 26 s ambicióznymi cieľmi, národne definovanými príspevkami**, a posilňovali svoje záväzky v oblasti **klimatického financovania**.
- **Upevňovať postavenie SR ako aktívneho člena Európskej únie** presadzujúceho dosiahnutie ambiciózných výsledkov konferencie o biodiverzite COP 15. Na európskej úrovni, ako aj v globálnom meradle, **pokračovať v podpore opatrení** zameraných na **riešenie zásadných problémov** v oblasti **biodiverzity** a ochrany krajiny a na **zníženie dopadov zmeny klímy na ekosystémy a celú spoločnosť**.